

indeholder fornydnt Værn imod de omhandlede Forseelser fra Lyendets Side. Hvad angaar den første Del af Forslaget, der tilsigter at skærpe Forholdsreglerne mod Kontraksbrud fra Lyendets Side, da formener Flertallet, ligesom det ifjor nedsatte Udvalg, at der bør tages Hensyn til disse Bestemmelser, forsaavidt de kunne betragtes som Konsekvenser af den Betragtning, der formentlig ligger til Grund for Lyendeloven: at Forholdet mellem Husbonde og Lyende maa opfattes som et rent Kontraksforhold. Men Flertallet finder dog, lige over for de stærke Forordringer, som i ovenangførte Andragender og Erklæringer ere fremsatte om ensidige Forholdsregler mod Kontraksbrud fra Lyendets Side, Anledning til at tilføie, at der efter dets Formening ikke bør indføres nogen Bestemmelse, hvorved Lyendet eller andre Paagjældende stilles under andre Retstvilkkaar, end der ellers sædvanlig gjælder i privatrettlige Forhold, og at heller ikke Bøderne for Lyendeforholdets Misligholdelse fra Lyendets Side bør skærpes, idet det bør erindres, at ihvorvel dels senere Lovbestemmelser, dels Arbejdslønnens Stigen kunne have gjort de i Lyendeloven fastsatte Bøder mindre strenge, end de vare i 1854; saa danne disse Bøder dog i og for sig en Undtagelse fra, hvad der i Almindelighed er en Følge af Kontraktens Misligholdelse, og det turde i alt Fald være ubilligt at skærpe dem, naar man ikke vil indføre en tilsvarende Række Bøder for Forseelser og Misligholdelse fra Husbondens Side. Overhovedet finder Udvalget, at lige saa vel som Husbonden under de nuværende Forhold i flere Tilfælde kan være ilde stedt med Hensyn til at søge og erholde sin Ret lige over for det Lyende, som ulovlig forlader sin Tjeneste eller paa anden Maade misligholder sin Kontrakt, lige saa vel kan Lyendet trænge til virksommere Bestemmelser i Lovgivningen lige over for den Husbonde, der ikke opfylder sin løbbestemte eller kontraktmæssige Pligt mod Lyendet, idet det for Lyendet, der skal leve af sit Arbejde og vel som oftest savner Indsigt i de retslige Former, er baade tidsvildende og byrdefuldt at gjøre sin Ret gjældende mod Husbonden. Forsaavidt en Revision af Lyendeloven maatte anses fornøden, maa Flertallet derfor tilraade, at en saadan Revision foretages lige saa meget med Lyendets som med Husbondens berettigede Lær for Die, og at den snarest og væsentligst maa gaa ud paa at tilbyde begge Parter det Offentliges Bistand til at komme til deres Ret. Enkelte af de Forholdsregler, som der i saa Henseende maatte blive Tale om, kunde der da mulig findes Anledning til at udvide til andre private Tjenesteforhold end det egentlige Lyendeforhold. Den Husbonde, som tager et borttrømt Lyende i sin Tjeneste, bør der efter Flertallets Mening neppe paalægges anden Forpligtelse end at tilbageholde i Lyendets Løn de Bøder og den Erstatning, som Lyendet maatte ifalde. Med disse Antydninger skal Flertallet, uden forøvrigt at inklade sig paa Enkeltheder, opfordre Justitsministeren til at tage under Overveielse, hvorvidt Lyendeloven af 10de Mai 1854 og i det Hele Lovgivningen om privat Tjenesteforhold maatte trænge til en Revision, og i saa Fald at fremkomme med Forslag herom for Rigsdagen, og indstille i Genhold dertil, at de nævnte Andragender og Erklæringer henvises til Justitsministeren, forsaavidt angaar den første Del af det fra Randers Amtshusholdningssekskab udgaaede Forslag.

Undertegnede Gad, Rimestad og Steffensen kunne tiltræde Meget af, hvad ovenfor er udtalt, og navnlig ere vi selvstændig enige i, at en eventuel Revision af Lyendeloven bør foretages lige saa meget med Lyendets som med Husbondens berettigede Lær for Die. Men vi maa dog herved fremhæve, at medens der i den Tid, der er forløben efter Lyendelovens Fremkomst, ikke synes at være indtraadt Forhold, der have forringet Lyendets Stilling overfor Husbonden, kan det neppe negtes, at baade Forholdene og Lovgivningen have bidraget til at svække Husbondens Stilling overfor Lyendet og navnlig hans Midler til at værgе sig mod egenmægtige Kontraksbrud fra Lyendets Side. Samtidig med, at den stærke Efterspørgsel efter Arbejdskraft, som de senere Aars store Foretagender have fremfaldt, har gjort det lettere for Lyendet at finde Anvendelse for sine Kræfter, har den nyeste Lovgivning i flere Henseender berøvet Husbonden Midler til at haandhæve de indgaaede Kontrakter. Efter at Retten til at fordrе Lyendet ved det Offentliges Hjælp dragt tilbage i Tjenesten er bortfalden ved Lyendeloven, — hvad jo vistnok maa billiges — har det alene været gennem Erstatnings- og Straffeansvaret, at Lyendets Forpligtelse til at blive i Tjenesten har kunnet bevædes. Foruden at dette Ansvar imidlertid ofte bliver illusorisk paa Grund af Vanskeligheden ved at finde Lyendets Opholdssted, bliver Erstatningskravet i Reglen uden Betydning paa Grund af Lyendets Uformuenhed, især efterat Konkursloven af 25de Marts 1872 dels har hjemlet enhver Skyldner Fritagelse for Eksekution ikke blot i nødvendige Gang- og Sengklæder m. v., men ogsaa i andre Nødvendighedsgegenstande til et vist Beløb, dels har ubeluffet Eksekution i Krav paa Løn, der endnu ikke er fortjent (jfr. §§ 160 og 161). Straffeansvaret, hvori da den egentlige Garant mod Kontraksbrud maa søges, har derfor tabt en væsentlig Del af sin tidligere Betydning i denne Retning, derved at Bøder ifølge Lov af 16de Februar 1866 ikke længere affones med Bånd og Brød, men med simpelt Fængsel. I denne Omstændighed turde der vel ligge en Grund til at gaa ind paa den foreslaaede Forhøjelse af Bøderne, saafremt den kunde